

DEBRECZENI FÜGGETLEN UJSÁG

ELŐFIZETÉSI ÁR: HELYBEN: EGY ÓRA 1 KORONA, NEGYEDÉVRE 3 KORONA, VIDÉKEN: EGY ÓRA 1 KORONA 50 FILLÉR, NEGYEDÉVRE 4 KORONA 50 FILLÉR

PÁRTOKTÓL FÜGGETLEN
POLITIKAI NAPILAP

FELELŐS SZERKESZTŐ: DR. HEGEDŰS LORÁNT
KIADÓTULAJDONOSOK: HOFFMANN ÉS KRONOVITZ
SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: PIAC-UTCA 49

Bevonultak az orosz csapatok Máramarosszigetre

Pénteken jelent meg Máramarosszigeten az első orosz csapat — Megkezdődött a máramarosi betörő oroszok kiverése — Antwerpen eleste minden órában várható — Német győzelmek a nyugati és északi harctéren — Az oroszok félmillió vesztesége

Debrecen, október 4.

A nagy világháború eseményeitől fölízgatott kedéllyel e pillanatban e nagy eseményektől azoknak egy részletére fordítjuk minden figyelmünket: az orosz csapatok kárpáti betörésére, különösen a máramarosszigeti bevonulásra. És ez természetes is. Az esemény közelsége különösen érint bennünket s így Debrecen lakosságának ideges érdeklődése teljesen érthető.

Azonban sem a közelség, sem az orosz csapatok betörése nem elég ok arra, hogy riasztó aggodalmat keltsen. Az események szintere fölünk még mindig száz kilométernél távolabb van, az oroszok bejövetele pedig nem egyéb kalandos vállalkozásnál, amelyre néhány vakmerő csapat adta a fejét.

Az uzsoki és toronyai betörések elintézése bizonyítja, hogy nem komoly, fenyegető hadművelettel, rendes, nagyobb hadcsapatok

operációiról van szó. Nem lehetetlen azonban, hogy az orosz hadvezetőségnek célja is volt ezekkel a betörésekkel. És pedig az, hogy nyugtalanságot keltsen az országban és e nyugtalansággal lelohassa lelkesedésünket és bátorságunkat. Ha pedig ez volt a cél, akkor egyenesen hazafias kötelesség, hogy e cél megvalósítását ne engedjük meg és távöltartunk minden kétségbeesett aggodalmat magunktól és embertársainktól és ne engedjük, hogy csak egy pillanatra is kisebb lánggal lobogjon lelkesedésünk és bátorságunk tüze.

Annál kevésbé, mert hivatalos közlésekből tudjuk, hogy a Máramarosszigetre bemerészkedett orosz csapatok elszigetelve, egyedül, utolsó töredékként állanak még magyar földön és haderőnk már a legkitünőbb helyzetben, megerősítve kezdte meg már a betolakodottak kiűzését.

A mi kötelességünk csak a jogos bizoda-

lom, a megokolt nyugalom. Ennyit elvárhat azoktól a magyar haza, akikért a nagy csatá-
tereken véruket ontják a testvéreik.

A világháború harcterein mindenütt kedvező a helyzetünk. Dicsőséges német szövetségesünk Franciaországban és Belgiumban egyaránt győzelmesen halad előre s nemsokára már Antwerpen utcáin fognak felvonulni seregei.

Az északi harctéren ismét nagy csatát nyert a német hadsereg, óriási mennyiségű foglyot ejtve, ágyukat, gépfegyvereket zsákmányolva.

Szerbiában két kézzel kell hadakoznunk: a főharctéren a megtört, energiátlan szerb fősereggel, Bosznia határain a crnagorc és rác bandákkal. Mindkét oldalon győzünk, elenségünk pusztul.

A mai eseményekről a következő táviratok számolnak be:

Az orosz csapatok bevonultak Máramarosszigetre

Budapest, október 4. (Cenzurázott jelentés.) A Magyarország jelenti Máramarosszigetről:

Az első orosz lovasscsapat pénteken este 7 órakor jelent meg Máramarosszigeten. Szöllőssy Antal polgármester a város zászlójával, a főrabbi a törával egy negyven polgárból álló küldöttség élén az oroszok elé ment és kérte, hogy a várost és annak lakóit kímélik. A csapatot vezető orosz tiszt megígérte ezt és fölcsóllította a polgárokat, hogy maradjanak nyugodtan a házaikban. Később a városon egy kozácscsapat nyargalt végig és örömlövéseket tett, ami nagy ijedelmet keltett. Sokan elmenekültek.

Csapataink Hosszuzemőnél kitünő pozíciókban vannak. Offenzívánk megkezdése kedvezően indult.

Budapest, október 4. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.) A Budapesti Tudósító illetékes helyről a következő közleményt kapta:

A Máramarosban lévő orosz csapatok a mai napon nem tettek kísérletet arra, hogy előbbre nyomuljanak. A csapatainkhoz küldött megerősítések, amelyeknek egyrésze tegnap még utban volt, ma már teljes számban rendeltetési helyükre érkeztek. Így tehát bizton remélhető, hogy a még Máramarosszigeten lévő orosz csapat, amelyen kívül már egyetlen orosz katona sem áll magyar területen, szintén nagyon rövid idő múlva ki fog szorítani az országból.

Kiverjük az oroszokat

Budapest, október 4. A Budapesti Hírlap jelenti:

Tisza István gróf a munkapárti körben kijelentette, már csak napok kérdése, hogy az oroszokat kiverjük Máramarosból. Csapataink több helyről odavonultak.

Szatmár, október 4. Az Esti Ujság írja:

Máramarossziget kiürítése után csapataink Hosszuzemőnél kitünő pozícióban várták az erősítésükre utnak indított segítséget, majd ennek egy részének megérkezése után megkezdtek az offenzívájukat az oroszok ellen. A csata kedvezően indult s teljesen bizonyos,

hogy csapataink az oroszokat rövidesen kiverik Máramarosból. Az Ung- és Beregvármegyéből kiverő oroszokat katonáink üldözik.

Nyegre László, Máramarosvármegye főispánja tudatta ma a szatmári hatóságokkal, hogy az oroszok visszavonulóban vannak és már semmi veszély sincs.

A menekültek ellátása a fővárosban

Budapest, október 4. A Magyarország írja:

Máramarosszigetről ma 2500 szegényebb osztályhoz tartozó menekült érkezett Budapestre. Bárczy István polgármester elnöklésével tartott ülésén a főváros tanácsa elhatá-

rozta, hogy a menekülteket pénzbeli segítséggel, étellel látják el s az iskolákban szállást adnak nekik.

A Munkácsról Budapestre menekültek legtöbbje visszautazott.

A német hadsereg áttörte az antwerpeni külső erődvonalat

Budapest, október 4. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.) A nagy főhadiszállásról jelentik október harmadiki kelettel:

A francia hadszíntéren ma jelentékenyebb változások nem történtek.

Az Antwerpen elleni támadásban Lierre, Waelhan, König, Shookt s a köztük fekvő redoutok is elesetek. A közbeeső állásokban 30 ágyut zsákmányoltunk.

A külső erődvonalba ütött rés megengedi a támadást a belső erődvonal és a város ellen.

Keleten a III. szibériai hadtest és a XXII. hadtest részei, amelyek a Njemenen át előnyomuló orosz haderő balszárnyán voltak, két napi elkeseredett küzdelem után Augusztownál vereséget szenvedtek. Több mint 2000 sebesülten orosz foglyot ejtettünk, több ágyut és gépfegyvert zsákmányoltunk.

Antwerpen bevétele küszöbön van

Rotterdam, október 4. Antwerpen el este minden percben várható. Belgiumba igen sok Zeppelin-léghajó érkezik, ami Londonban nagy riadalmat keltett, mert félnek, hogy az elesett Antwerpen London ellen a Zeppelin-léghajók támadásának s operációnak bázisul fog szolgálni.

Francia megállapítás a németek haderejéről.

Berlin, október 4. A Berliner Lokalanzeiger Genfből a következő cenzurázott táviratot közli:

Ide érkezett párisi jelentések szerint a franciák maguk elismerik, hogy von Kluck seregei olyan erős állást foglaltak el, hogy egy északnyugati körülkarolás reményét teljesen föl kell adni. Ez igen erős befolyást gyakorolt a németek balszárnya ellen St. Mihielnél és Triancouxnál intézett ismételt és hiábavaló támadásokra is, úgy, hogy a franciáknak előbb be kell várniok a Besancon környékéről várt erősítéseket, amit ők maguk is elismernek azzal a jelentésükkel, hogy az indiai csapatok a délfrancia kikötőkben partra szállítottak.

A németek győzelme a tengeren

Gent, október 4. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.) Bordeauxból jelentik:

A francia kormány hivatalosan beismeri, hogy a Wede nevű cirkálót Tahitínél a német hadihajók elpusztították. A németek Papeete kikötőt bombázták.

Kedvező jelentések a harcterekről.

Berlin, október 4. Ugy Antwerpenből, mint a Suvalki kormányzóságból igen kedvező jelentések érkeztek. Mindkét környéken a német csapatok ott a belgákat, itt az oroszokat győzelmesen visszaverték.

Az oroszok óriási veszteségei

Bécs, október 4. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.) Tegnap kelettel jelentik Romából:

Az itteni osztrák-magyar nagykövetség közlése, hogy az orosz hadsereg vesztesége eddig kétszázötvenezer fogoly, 1500 ágyu. A halottak és sebesültek számát ugyanannyira tesszük. Az oroszok vesztesége tehát félmillió ember. Ez a nagy tartalék ellenére is pótolhatatlan veszteség, különösen azért, mert az egész tüzérési park negyedrészt elvesztették.

Egy román tanár monarkinák mellett.

Bukarest, október 4. Barbulescu egyetemi tanár egy cikksorozatot tett közre, amelyben kifejti és bizonyítja, hogy bizonyos

oldalról hirdetett az a tendenciózus megállapítás, mintha a monarchia a balkánkrízis alatt Románia jogos érdekeit nem támogatta volna, nem felel meg a valóságnak. Barbulescu idézi a román zöld könyv hiteles adatait annak bizonyítására, hogy az osztrák-magyar külügyi hivatal egyetértésben a német kormánnyal, úgy Londonban, mint Péterváron a román kívánságok érdekében minden alkalommal közbelépett.

Nagy győzelmeink Szerbiában

Budapest, október 4. (Hivatalos jelentés. Kiadott délután 6 órakor.)

A keleti Boszniába előnyomuló szerb és montenegrói erők szükségessé tették, hogy ezekre a fődöntés helyétől félre eső területekre mozgó erőket különítsünk ki. Már az első ott bevezetett akció is eredményesen végződött. Két montenegrói bandát és pedig a Spiczka-bandát Vucovits tábornok parancsnoksága alatt és a Zetska bandát Rajevics tábornok parancsnoksága alatt két napig tartó heves harcok után teljesen megvertük és a Foscára visszavetettük. Ezek pánikszertien menekültek az ország határán tulra. Az egész vonatcsapatukat, közte a Boszniában zsákmányolt nem jelentéktelen készleteiket visszahagyták. Ez alkalommal is előre küldött járőreinkhez tartozó elesett katonáink közül többeket, köztük egy zászlóst is, állatias módon megcsönkítva találtunk. — E hadszíntér északi részén megindított akció folyamán egy fél zászlóaljunk egy teljes zászlóaljat fogott el.

Potiorek,
táborszernagy.

Menekül a szerb kormány

Szófia, október 4. Az Utro jelenti: A szerb kormány székhelyét Nisből Üskübbe helyezte át. Több előkelő nisi bolgár embert elfogtak.

Az ujszerbiai fölkelés.

Bécs, október 4. A Südslavische Korrespondenz jelenti Szalonikiból:

A szerb kormány tehetetlenül áll az ujszerbiai fölkeléssel szemben, miután az Ujszerbiában visszahagyott csapatok állománya elégtelennek bizonyult, hogy a fölkelőkkel szemben eredményesen léphessen föl. Szerbiának pedig semmiképen sincs módjában, hogy a főharctérről csapatokat vonhasson el. Szerbia kénytelen lesz ezeket a területe részeket föláldozni.

LIRANIA

Debrecezen legnagyobb, legelőkelőbb mozgója
EGYHÁZ-TÉR. — TELEFON 12-51.

HÉTFŐN — KEDDEN
október hó 5-én, 6-án.

A kastély urnője.

Előkelő társadalmi dráma 4 felvonásban.
Tunisz. Ismeretterjesztő felv.
A nőcske és családja. Kacagtató.
Az apró hirdetés. Humoros. Színes.

Előadások este 6 órától éjjel 12-ig
folytatólagos bemenettel.

!!! Rendes helyárak !!!

Szerdán — Csütörtökön
október hó 7-én, 8-án
Háború és szerelem.
Katonai dráma 3 felvonásban.
Azonkívül a nagyszabású kísérő műsor.

Nem maradnak Lembergben az oroszok sokáig

Levél az átengedett városból

Egy leMBERGI lakos a következő levelet küldte küldönc útján egyik ismerőséhez Magyarországra:

Néhány sorban megkísérlem, hogy az orosz Lembergről képet adjak.

Mikor az osztrák-magyar seregek parancsnoksága híriül adta plakátokon, hogy a lakosság nyugodtan viselkedjék és az oroszok leMBERGI tartózkodását ideiglenesnek tartják, a lakosság nyugodtan maradt. Mindenki tudja, hogy a kiűrités nem egyenlő az örökös átadással s nem messze az idő, amikor az oroszok kitakarodnak a városból és ismét a régi rend áll helyre.

Mindamellett a lakosság egy része elmenekült. Különösen az orosz zsidók. — A városban jobbra csak lengyelek és rutének maradtak.

Mikor az orosz katonák bevonultak a városba, nem rakoncátlankodtak. A polgármester ünnepélyesen fogadta őket és kiméletet kért a város számára.

— Igérem, — mondta — hogy a rendet fenn fogom tartani.

Az orosz csapatok parancsnoka, egy született lengyel, szintén lengyel nyelven válaszolt:

— Én meg ígérem, hogy senkinek bántódása nem lesz. Legyenek nyugodtak, katonáink között a fegyelmet fenn fogom tartani. A katonák mindent készpénzzel fognak vásárolni.

A tábornoknak ez az utóbbi ígérete nem vált be, mert katonái olyan bónokkal fizettek, amelyet semmiféle hivatal nem vált be.

Felütötte a hirhedt korrupció is a fejét. Egy nyomda összejátszott a hadvezetőséggel és számtalan hamis bánt nyomatott. Ezzel azután nagyarányú csalást követtek el. A bünyösök megbüntetését ugyan kilátásba helyezték, de a károsultak semmiféle kárpótlást nem kaptak.

A város tömve van katonákkal. — Az ágyukat az utcán állították föl. A gépfegyverek a főtéren vannak. Azt rebesgetik, hogy az oroszok a városból kívánják magukat védeni. Ez a hír nagyon megdöbbentette a lakosságot.

— Még egy-két hét a világ, — mondják mosolyogva — és aztán megyünk el innen.

Még az orosz tiszték is tisztában vannak vele, hogy az osztrák-magyar seregeknek nem sokáig főnnak tudni ellentállni. — Az orosz rubel szintén özönlik, de azért a koronával nem tud versenyezni. A koronát ugyanis teljes értékében fogadják el, míg a rubelt nem.

Rubelekből néhány hazaáruló rutén nagyon gyorsan meggazdagodott. A lakosság tulnyomó része megvetéssel fordul el ezektől a judásoktól. Néhány ellen a hazafias lengyel és zsidó lakosság merényletet is követett el. Ugy látszik, ők is természetesnek találják az árulók bűnhődését.

— Az orosz hadsereg állapota egyáltalán nem jó. A rettenetes időjárás nagyon megviselte őket. Csodálatos, de az orosz katona sem a hideget, sem az esőt nem bírja elviselni. Ugy ödöngenek az utcán, mintha mindnyájan betegek lennének. Ezt a betegséget úgy igyekeznek kurálni, hogy rettenetesen isznak. Katonát vutki nélkül nem lehet látni.

A tiszték járnak elől a példával. Mámorosan térferegnek az egyik kávéházból a másikba.

A legénység csak nyári ruhával van felszerelve. A többi felszerelés igen hitvány. — Már most, a hadjárat elején teljesen használhatatlan. Igen soknak puskája sincs.

A városban az iskolák és a színházak zárva vannak. Csak a mulatók vannak nyitva. Lemberg, a hajdani jámbor város, mulatós várossá vedlett át. Éjjel-nappal hangos a részeg katonák kurjongatásától.

A lakosság szívszorogva lesi, mikor tünek föl az osztrák-magyar hadsereg szüro-nyai, mert hogy feltűnnek és hogy láttukra ez az orosz csöcselék elmenekül, azzal mindenki tisztában van.

A debreceni segítő-akció

A katonák családjaiért.

A katonák családjainak segélyezésére újabb adakoztak:

I. Weichinger Károly 100, Telekkönyvi tisztviselő fizetésükből 15.22, Kármán Norbert 10, N. N. 1, Fülöp Béla reáliskolai tanár 6, Pénzügyigazgatóság személyzete 52.23, Pénzügyigazgatóság mellé rendelt számvé- ség 20.96, Debreceni m. kir. adóhivatal 31.57, Debreceni m. kir. dohányáruraktár 5.68, Debreceni m. kir. fővármihatal 10.10, Kerületi pénzügyőrség 19.39, Államépítészeti hivatal műszaki, segéd- és utizményzete 75, Csejdy Gáborné 15, Mandel Lipót 10.60, Erdey Rózsika 2, Szentiványi Mihály 5, Nyeste Béláné 1, Dalmy Barna 10 kor.

Aranyat vasért.

Balogh Emma 1 ezüst karperec, Kis Jolán 1 arany karperec, Kis Irén 1 arany lánc, 1 arany függő, Kolventz Rezsóné 1 aranygyűrű és törmelék, Nagy Gizella 1 arany gyűrű, 1 arany szív, Rosenthal Mórné 1 ezüst óra, 1 ezüst karperec, 1 ezüst lánc, Árva Istvánné 1 pár arany függő, Suba Istvánné 1 ezüst lánc, 1 ezüst érem, özv. Bot Imréné 1 arany gyűrű, Kassay József 1 arany gyűrű, Frenkel Rózi 1 arany gyűrű, Frenkel Mariska 1 arany gyűrű, N. N. 4 arany inggomb, Hajdu Gyula 1 ezüst érem, Bérczy Istvánné 1 arany gyűrű, Öreg Ilona 1 arany érem, 1 arany zsuzu, Öreg Rózi 1 arany zsuzu, Öreg Jancsi 1 arany gyűrű, Öreg Matyi 1 arany gyűrű, 1 ezüst érem, Antoni Alfonzóné 1 pár arany függő, 1 arany gyűrű, Szabó Dénes 1 arany tü, Vajday Rudolfiné 2 arany gyűrű, 1 arany függő, özv. Éliás Józsefné 1 arany gyűrű, Nusbbaum Hermanné 1 arany gyűrű, Goldstein Piroška 1 arany gyűrű, Goldstein Kató 1 arany gyűrű, Rostás Barna 7 ezüst pénz, Löwinger Gitta 1 arany gyűrű, Löwinger Ella 1 ezüst gyűrű, 3 arany törmelék, Löwinger Rózi 1 ezüst karperec, 2 arany törmelék, Mahlde Rank 1 ezüst gyűrű, N. N. 1 ezüst karperec, Karácsony Margit 3 arany gyűrű, 3 arany lánc, Karácsony Ilonka 1 arany karperec, 1 arany lánc, N. N. 1 ezüst karperec, 1 arany lánc, 3 ezüst törmelék, 3 arany törmelék, Vá- czi Margit 1 arany gyűrű, 3 arany függő, Schwartz Ilona 1 arany gyűrű, Kulcsár Kata 1 arany gyűrű, 1 pár arany függő, 1 ezüst gyűrű, Bay Erzsébet 1 pár arany függő, 1 pár ezüst függő, Rosenberg Lilla 1 ezüst karkötő, 1 ezüst lánc, 1 arany törmelék, Sonnenfeld Sándorné 1 ezüst tü, 1 ezüst gyűrű, 5 ezüst törmelék, N. N. 1 arany gyűrű, Trajtlér Sándorné 1 arany gyűrű, Horváth Nusi 1 ezüst lánc, Horváth Mariska 1 ezüst karperec, Precz Jozefa 1 ezüst gyűrű, Klein Vilma 1 arany gyűrű, Grünfeld Rózi 1 arany gyűrű, Grünfeld Margit 1 pár arany függő, Fazekas Endréné 2 ezüst zsuzu, Rosinger Erzsike 1 ezüst óra, dr. Freund Jenőné 1 ezüst kulcs- tartó.

Téli ruhát a katonáknak!

N. N. 4 pár csuklövédő, Lichstein Mózesné 1 bunda, Kaiser Edith 2 pár csuklövédő,

özv. Budai Józsefné 5 szörme, özv. Boross Mártonné 5 fejevédő, 5 pár csuklövédő, 5 pár kapca, Knolty Kovácsné varrőiskolája: Wilhelmus Ili, dr. Gálbory Sámuelné, Medgyaszay Ius, Knolty Kovácsné, Várady nővérek, Pel- czer Dusi összesen 6 fejevédő, 8 pár csuklövédő, 27 hasvédő, 12 nyakvédő, 6 kötözőru- ha, Eöry Mariska 9 fejevédő, 1 pár csuklövédő, Telky Rózi 16 pár csuklövédő, 8 hasvédő, Rosenfeld S.-né és Meisels Samuné 6 fejevédő, 12 pár csuklövédő, Geiger Hilda és Magda 11 pár csuklövédő, Dietrich Margit 2 fejevédő, 2 pár csuklövédő, Péchfalussy Péchy Márta 3 pár csuklövédő, Ipariskola adako- zása: Fráter Erzsébet 2 pár csuklövédő, Gé- ressy Kálmánné 12 pár csuklövédő, 12 hasvédő, özv. Tóth Béláné 7 pár csuklövédő, Kálmánchelyi Kata 5 pár csuklövédő, Jablonczay Kálmánné 4 pár, csuklövédő, Oláh Miklósné 4 pár csuklövédő, Békessy Gyuláné 3 pár csuklövédő, Kálmánchelyi Rudolfiné 3 pár csuklövédő, 4 pár kapca, Boczán Ele- mérné 2 pár csuklövédő, Eöry Jánosné 6 pár térdvédő, 30 hasvédő, Hegedüs Kálmánné 6 pár térdvédő, 30 hasvédő, dr. Kenézy Gyuláné 24 hasvédő, Tüdös Jánosné 2 pár csuklövédő, 1 pár térdvédő, 13 hasvédő, Kubek Sándorné 2 pár csuklövédő, 2 fejevédő, Kubek Erzsébet 3 fejevédő, Keresztessy Böske 2 pár csuklövédő, Faragó Emma 2 pár csuklövédő, Tóth Ferencné 2 pár csuklövédő, Kuthy Mar- git 2 pár csuklövédő, Nyiry Irma 1 pár csuklövédő, Müller Béláné 1 pár csuklövédő, 4 hasvédő, Nagy Margit 1 csuklövédő, Sz. Nagy Mária 18 hasvédő, 6 kapca, Tihanyi Józsefné 6 csuklövédő, Reincz Dezsóné 2 fejevédő, 3 csuklövédő, Tóth Lajosné 1 pár csuklövédő, Márton Endréné Hajdudorog 12 alsó ing, Ró- zsa Gézáné 10 hasvédő, Rasinszky Gábor 2 szörme.

A Debreceni Kölcsönös Segélyző Egylet gyűjtése: dr. Markovits Elemér 1 téli kabát, 4 pár keztyű, Markovits Irma és Gizella 2 pár csuklövédő, 1 fejevédő, Szabó Gábor 1 bekecs, 1 téli nadrág, Izraelita polgári leány- iskola 1 fejevédő, 21 csuklövédő, Vajda Lajos 1 felöltő, Kovács Lajosné 1 bunda, Tóth Ma- riska szörme, Molnár Ferenc 6 alsó ing, M. H. 1 fejevédő, 1 csuklövédő, 1 térdvédő, Török Irén és Társa 5 csuklövédő, Kenézy Gyula 1 tiszti köpeny, Németh Dezsóné 1 csuklövédő, Németh Böske 2 csuklövédő, Németh Mariska 1 csuklövédő, Németh Olga 1 csuklövédő, Winter Laura 2 csuklövédő, N. N. 1 fejevédő, 2 csuklövédő, Tervev Tamásné 17 fejevédő, 4 csuklövédő, Boldog Istvánné 5 fejevédő, 5 csuklövédő, 5 térdvédő, Tervev T.-né 6 alsóing, Fried Samuné 6 fejevédő, 2 csuklövédő, dr. Nagy Kálmánné 3 fejevédő, 2 csuklövédő, Kenyeres Rózsika szörme, Erdei Imréné 3 fejevédő, 3 csuklövédő, 3 alsóing, Kolonitz Rezsóné 4 fejevédő, 2 csuklövédő, 3 honleány 4 fejevédő, 4 csuklövédő, 2 térdvédő, 2 hasvédő, 2 alsóing, 2 alsónadrág, 2 pár lábtyű, 3 pár harisnya, 2 szörme, Rannovszky Márton 1 fejevédő, Klein Mariska 1 prém.

URANUS

Korona- Passagó Telefon 3-28.

Hétfőn — Kedden
október hó 5-én, 6-án

Győzelem vagy halál

Dráma 3 felvonásban.

A fekete kéz. Kaeagtató.
A czoboly prém. Vigjáték.
Hegyi kirándulások. Gyönyörködteő.

Egységes helyárak: Páholy 4 személyre 2 K
50 fillér. Zsölye, zártszék 50 fillér. I. hely 30 fillér.
II. és III. hely 20 fillér.

Folytatólagos bemenet.

Szerdán — Csütörtökön
Nagyszabásu új műsor!

A máramarosszigeti menekülés

Nem volt semmi ok az aggodalomra

Két nap óta máramarosszigeti menekülteket hoznak a vonatok. A menekültek látása felcsigázta ismét a fantáziákat és rémmesék kerekednek, melyek mint a füst, sötét árnyakat rajzolnak a levegőbe. Tegnap már orosz ágyukat láttak Máramarossziget piacán, maguk a máramarosszigeti menekültek természetesen mindebből mit se láttak, mit se tudnak, csak menekültek, de alapjában maguk sem tudják, hogy miért.

Keszler József tanítóképezdei tanár, a *Pedagógiai Közlöny* szerkesztője a következőket mondotta a máramarosszigeti menekülésről:

— A leghatározottabban kijelentem, hogy magam sem tudom magyarázatát adni, miért jöttünk el mi is. Máramarosszigeten ágyudörgést még nem hallottunk, a mi katonáink közül sem láttunk egyet sem, sőt többet mon- dok: *az orosz betörésről kedden, tehát 29-én sem tudunk a városban semmit.* A fővárosi lapok csak két nap mulva érkeznek hozzánk, a szigeti lapok sem irtak semmit, úgy, hogy jót nevetünk egyik fővárosi kollégánk 30-án reggel érkezett levelén, melyben az orosz be- törésről kérdezősködik. Délfelé már az egész város tudott róla és a körösmezei oldalról me- nekülő zsidó családok érkeztek. *De azok is csak a hírt hallották az oroszok, látni azon- ban nem láttak egyet sem.* Egyszer csak hire ment, hogy a város legelőkelőbb asszonyai el- távoztak a városból. A hírek pánikszerű ha- tása volt és elsején reggel, aki csak tehetett, menekült. A rendőrség az állomáson figyel- meztette a közönséget, hogy *nincsen ok a féle- lemre*, és a menekülés felesleges. Az ár azon- ban már megindult, feltartóztatni nem le- hetett.

— Az iskolaigazgatók tehát egyelőre nyolc napra beszüntették az előadásokat. A vasut igen előzékeny volt és nyolc vonatot bocsátott a menekültek rendelkezésére.

— Én is hallottam, hogy Körösmező ég, de ezzel szemben egy szegény leány csatla- kozott hozzánk, aki azon nap, tehát elsején reggel jött Körösmezőről, hogy szüleihez Aradra utazhasson és *a hirt a leghatározot- tabban megcáfolja*, csak puskaropogást hal- lottak kevés ideig pár nappal ezelőtt Körös- mezőn.

— Határozottan az az impresszióm, hogy *felesleges volt a menekülésünk*, de a hölgyek felizgatott hangulata magával sodort minden- kit, úgy, hogy a városban nők alig maradtak.

Özv. Ficzere Jánosné édes anyjával és három apró gyermekével menekült egyik bi- harmegyei községben levő rokonához.

— Ágyudörgést nem hallottunk, a háboru- nak *csak hírt hallottuk* és a legnagyobb nyu- galom volt Szigeten szerdáig, akkor megkez- dődött a menekülés és mi is eljöttünk.

— De hát tulajdonképpen miért menekül- tek el, nagyságos asszony?

— Mert más is menekült. A hatóság pró- bálta ugyan megakadályozni, de senki sem engedelmeskedett, hát belenyugodtak és ki- adták az igazolványokat. Az édesapam még hivatalában maradt, de én anyámmal és gyer- mekeimmel menekültem. Így biztosabb.

A menekültek között már igen sok szegény sorsu, földhözragadt parasztember is volt,

azonkívül szegény házaló zsidók, de sajátságos, hogy rutén nemzetiségű menekülő egyáltalán nincs. Ennek igen érdekes és plauzibilis magyarázatát adta egy intelligens hivatalnok-ember, *Salamon Dezső*, egy máramarosszigeti banknak a tiszviselője, aki a bankjának ideiglenes bezárása miatt utazott el Szigetről.

— Máramarossziget, — mondotta — sőt az egész Máramarosmegye lakossága nagyrészt zsidóságból és rutén nemzetiségűekből áll és nagyon elenyésző százalékát teszi a népességnek a szinmagyar parasztság. Vannak községek, ahol a magyarságot csak a zsidóság képviseli. Évekkel ezelőtt még meglehetősen jó viszony volt a lakosság közt, nem bántották egymás cirkulusait; a máramarosszigeti rutén-pör óta azonban már észlelhető volt némi feszültség, sőt nézeteltérés is a ruténség és a magyarság között, mikor azután a háború kitört, a rutének titokzatosan izolálták magukat. Nincsen semmi pozitív alapom arra, hogy a magyar ruténséget hazafiatlan, vagy pláne ellenséges magatartással gyanúsítsam, de bizony mi egymás között gyakran kifejezést adtunk azon véleményünknek, hogy a galíciai és a határszéli ruténség különös sugása-bugása szerfölött gyanús; — de a máramarosszigeti rutén lakosság eddig a legszébben, sőt mondhatnám, hazafiasan viselkedett. A menekülésre csak az alaptalan rémhírek kényszerítik az embereket és hogy a menekülők legnagyobb része zsidó, az egészen természetes, mert a máramarosszigeti speciális viszonyok miatt nekik van legtöbb okuk félni az orosz betörési hírektől is, hiszen e vidéken a zsidókon kívül csak rutének laknak. Hangsúlyozni kell azonban, hogy a ruténektől való félelem csak a lakosság közt tartja magát és én is csak mint az ottani lakosság között kialakult fölfogást regisztráltam.

Egy intelligens kereskedelmi utazó, *Zoltán Izsák*, aki szintén Máramarosszigetről jött feleségével és két kis gyermekével, igen érdekes, higgadt és világos képét adta a máramarosszigeti menekülés okainak.

— Máramarosszigeten a lakosság jól tudja, hogy semmiféle veszedelem nem fenyeget, az izgalmas hangulatot csupán a galíciai menekültek idézik elő kitalált rémmeséikkel. — Mikor híre jött hozzánk, hogy az oroszok betörték, természetesen némi nyugtalansággal fogadtuk a hírt, de a *főispán megnyugtatót bennünket, hogy nem kell aggodalmaskodni*, mert csak portyázásról lehet szó. De hát a féltékeny természetű asszonynépség és a lakosságnak az a kis része, melyet foglalkozása nem köt Máramarosszigethez, igyekezett elmenekülni.

— *Harminc vonat hozta a menekülteket* Szigetről, a hatóság nem is állotta utját a menekülésnek, mert jól tudta, hogy néhány napon belül úgy is visszamennek és vége lesz az ideges nyugtalankodásoknak. A kereskedők mind ott maradtak és a város külső képe csak esténként mutatott némi változást azzal, hogy abszolút csendes, egyébként nem is lehetne észrevenni, hogy ott menekülésre készítő szituáció lenne. Én mint utazó, akinek üzletköre is Budapest felé gravitál, tisztán a megélhetésem végett jöttem el Szigetről.

Az orosz portyázók betöréséről részint hivatalosan, részint az uzsoi szoros felől jövőktől értesültünk. Az orosz portyázók *Dela-tinból, osztrák területéről, Körösmezőtől 56 kilométernyire indulhattak el Stanislaw és Kłomeje között*, de már néhány nap múlva halottak, hogy az ott levő hidat a mieink felrobantották. A máramarosszigetiek nagyrésze

jól ismeri ezt a terepet és annyit mint laikus is megállapíthat, hogy *itt nagy csapatnak képtelenség átjönni*.

HIREK

— **A király üdvözlése.** Bécsből táviratozzák: Frigyes főherceg a királyhoz intézett táviratában örömeinek adott kifejezést, hogy a király a névnapján egyesült német hadseregekkel megkezdhetik seregeink az offenzívát. A hadsereg minden tagja örömmel áldozza vérét a királyáért. Ő felsége meleg hangon válaszolt a névnap üdvözlő táviratra.

— **Domahidy Eleménné itthon.** Domahidy Eleménné Perényi Heléne bárónő nyaralásából állandó itt tartózkodásra hazakerült és mint a Vörös Kereszt Egylet elnöknője, átvette a Vörös Kereszt Egylet ügyeinek vezetését.

— **Gróf Széchenyi Miklós püspök pásztorlevele.** Nagyvárad i tudósítók jelenti: Széchenyi Miklós gróf megyéspüspök pásztorlevelet intézett egyházmegyéje papságához. Arra kéri a papokat, hogy a megpróbáltatások mostani napjait különösen használják fel fenséges hivatásuk teljesítésére. Minthogy a magyaroknak speciális ünnepe, a magyarok Nagyasszonyának ünnepe esik e hónapra, fontos alkalom kínálkozik, hogy az egyházmegye papjai különös buzgósággal forduljanak a Boldogságos Szűz Máriához. A Veres Kereszt Egylet támogatására hívja fel ezután a papságot a megyéspüspök.

— **A kultuszminiszter az iskolák bezárása ellen.** Egyes lapoknak a fővárosi iskolák bezárására vonatkozó híreivel szemben a félhivatalos Budapesti Tudósító illetékes helyről föl van hatalmazva annak kijelentésére, hogy a kormány a közoktatás menetét mindenütt, ahol egészen kivételes körülmények annak utját nem állják, az egész vonalon biztosítani kívánja. Ennek folytán ilyen értelmű utasítást küldött az összes törvényhatóságoknak és a fővárosi tanácsnak az iskolák bezárására vonatkozó határozatát sem fogja jóváhagyni.

— **Károlyi Mihály gróf eljegyzése.** Fővárosi tudósítók táviratozza: Károlyi Mihály gróf, aki francia hadifogságából Madridon át csak a napokban tért haza Budapestre, tegnap este tartotta eljegyzését *Andrássy Katinka* grófnővel, *Andrássy Gyula* gróf nevelt leányával.

— **Zacconi autóbalesete.** Riminiből táviratozzák: *Ermete Zacconi*, az ismert világhírű drámai színészt automobil-baleset érte. Ő és a felesége, valamint két színésznő és a sofőr súlyosan megsérült, egy *Leigeb* nevű színésznő meghalt.

— **A kereskedő főnökök figyelmébe.** A kereskedő-tanonciskolában a tanításnak október hó 1-ére kitűzött megkezdését határozatlan időre el kellett halasztani. Hírlapok útján tudatjuk majd, hogy mikor kezdődik a rendes tanítás. Felkérjük a főnökök urat, hogy még be nem irt tanoncaikat mihamarább beírassák (mindennap délelőtt 11—12 óráig), hogy az osztályrendezés idejekorán megtörténhessék. — A kereskedő-tanonciskola igazgatósága.

— **Titokzatos gyilkosság.** Bécsből táviratozzák: Tegnap a Duna-csatornában megcsonkított férfi holttestet találtak becsomagolva. A fej, karok, lábak le voltak vágva. A rendőrség a titokzatos bűnyűben erélyesen nyomoz.

Vidékről
apróhirdetéseket legelőszörűbb postautalvánnyal feladni. Az apróhirdetés szövege a postautalvány szelvényén elfér. — Zárt levélben is lehet; akkor a hirdetés ára levélbélyegben esetelendő.

Apróhirdetésre
telefonon felvilágosítással nem szolgálunk.

Hölgyeim
Ki óhajtaná egy csinos fiatalember tisztességes barátságát? Levelet „Csinos” jelígre a kiadóba kérek.

A DEUTSCH-
üzletekben tescheni vaj, *Andrássy* vaj, frós vaj és gyenge vajas liptói túró mindennap kapható.

SZEGEDI PAPRIKA-
különlegességek óriási raktára *LINDENFELD J. JENO* fűszer- és gyarmat-áru nagykereskedésében pénzügyi palota. Telefon 79. sz.

Lakbérleti szabályzat
kiadó cédulák bármilyen felírással kaphatók a kiadóhivatalban.

Eladó
egy „Pathé” gramofon 28 nagy lemezzel féláron (150 koronáért). *Kölcsey-u. 18.*

Kapucédulák
bármilyen felírással kaphatók a kiadóban.

Szónvignetta
ezrenként olcsón kapható *Piac-utca 49.* szám alatt.

Makulatur papiros
kapható a kiadóban.

Tábori horifékek
2 fillérréval kaphatók a kiadóhivatalban.

Zomán
című tábla megrendelhető *Hoffman és Kronovitz* cégnél *Piac-u. 49.*

2-3
iskolai tanulót

teljes ellátásra (kóser kóser) elfogad *özv. Klein Dávidné, Arany János-utca 16.* szám.

KIADÓ
gargon-
lakás.

Az *Egyház-tér 8.* sz. a házban két utcai szoba, kapu alatti külön bejárattal, butorozva vagy fresen **november elséjére kiadó.** Továbbá kiadó egy kütű **borpinos** is. Értekezhetni ugyanott **Gáll Vilmos** bir. végrehajtónál.

Intézeti fehérneműek
fiúk és leányok részére

ingek — nadrágok — zsebkezdők
kötények — asztalneműek — paplanok
matracók

Donogán és Somossynál
DEBRECZEN, Kistemplombazár

Üzemnagyoobbítás folytán
nyomással:

1000 szines jóminőségű boriték K 3-60
1000 finom fehér boriték „ 6-
1000 félív üzleti levélpapír „ 7-
1000 szines levelező-lap „ 5-20

Egyéb nyomtatvány is elegáns, modern kivitelben, hasonló olcsó árak mellett

HOFFMANN és KRONOVITZ
KÖNYVNYOMDÁJÁBAN
DEBRECZEN, PIAOZ-UTOZA 49.

Védőfegyvert a ház részére! Fegyvert vadászatra
elsőrangú készítményben, más vadászati és utazási cikkek mellett **olcsón vásárolhat** csakis régismert fegyvergyáramban
Ant. Antonitsch Perlach No. 55, Körnton.
Árllap ingyen és bérmentve

NESTLÉ FÉLE
régbevált **GYERMEKLISZT**
PRÓBADOBZT INGYEN KÜLDZ
HENRI NESTLÉ, WIEN, L. BIBERSTRASSE 31.